

Τομέας Παιδαγωγικής του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας του ΤΕΙ Ηπείρου
Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας του Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων
Παράρτημα Ηπείρου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.)

2ο Διεθνές Συνέδριο Προσχολικής Αγωγής

«ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

22, 23 και 24 Οκτωβρίου 2010
Hotel DU LAC

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2010

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Δήμας Κωνσταντίνος**, Καθηγητής Τ.Ε.Ι., Υπεύθυνος του «*Τομέα Παιδαγωγικής του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας*» του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- Πανταζής Σπυρίδων**, Καθηγητής Παν/μίου Ιωαννίνων, Διευθυντής του «*Εργαστηρίου Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας*» του Π.Τ.Ν. του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Μπάκας Θωμάς**, Λέκτορας Παν/μίου Ιωαννίνων, Πρόεδρος του «*Παρατήματος Ηπείρου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας*» (Π.Ε.Ε.).

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Πρόεδρος:** **Μπάκας Θωμάς**, Λέκτορας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Παν/μίου Ιωαννίνων
- Συμπρόεδρος:** **Καινούργιου Ελένη**, Καθηγήτρια Εφαρμογών, Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
- Γραμματέας:** **Ζάραγκας Χαρίλαος**, Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Ταμίας:** **Ράπτης Δημήτριος**, Λέκτορας Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Παν/μίου Ιωαννίνων
- Μέλη**
- Βρυώνης Γεώργιος**, Καθηγητής Τ.Ε.Ι., Προϊστάμενος Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
- Γκούβα, Μαίρη**, Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΙ, Διευθύντρια Σ.Ε.Υ.Π, Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
- Ζακοπούλου Αγνή**, Αναπλ. Καθηγήτρια ΤΕΙ Τμήματος Προσχολικής Αγωγής Τ.Ε.Ι. Αθήνας
- Ζιάβρα Ναυσικά**, Αναπλ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι., Προϊσταμένη Τμήματος λογοθεραπείας Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
- Κάκουρος Ευθύμιος**, Καθηγητής ΤΕΙ Τμήματος Προσχολικής Αγωγής Τ.Ε.Ι. Αθήνας
- Καπουλίτσα-Τρουλού Θωμαή**, Καθηγήτρια Εφαρμογών Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
- Λαλούμη-Βιδάλη Ευαγγελία**, Καθηγήτρια Α.Τ.Ε.Ι., Προϊσταμένη Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
- Πανταζής Χρήστος**, Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Παπαρροκοπίου Αναστασία**, Αναπλ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. Αθηνών

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόεδρος: Σακελλαρίου Μαρία, Επίκουρος Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Μέλη: Πανταζής Σπυρίδων, Καθηγητής Παν/μίου Ιωαννίνων
Δήμας Κωνσταντίνος, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

Κουτσουβάνου Ευγενία, ομ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αθηνών
Κιτσαράς Γεώργιος, ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

Αυγητίδου Σοφία, Αναπλ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Αμπαρτζάκη Μαρία, Λέκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης
Γουργιώτη Έφη, Λέκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης
Ζακοπούλου Αγνή, Αναπλ. Καθηγήτρια Τμήμ. Προσ. Αγωγής Τ.Ε.Ι. Αθήνας
Ζιάβρα Ναυσικά, Αναπλ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
Κακανά Δόμνα-Μίκα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Κάκουρος Ευθύμιος, Καθηγητής ΤΕΙ Τμήμ. Προσχ. Αγωγής Τ.Ε.Ι. Αθήνας
Καλλογιαννάκη Πέλλα, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Καραβίδας Κων/νος, Καθηγητής Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
Καραδημητρίου Κωνσταντίνος, Λέκτορας Δημοκρ. Πανεπιστημίου Θράκης
Κόνσολας Μάνος, Επίκ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
Λαλούμη-Βιδάλη Ευαγγελία, Καθηγήτρια ΑΤ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
Μάντζιου Στρατούλα, Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. ΗΠΕΙΡΟΥ
Μανωλίτσης Γεώργιος, Επίκ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Μουμουλίδου Μαρία, Επίκ. Καθηγήτρια Δημοκρ. Πανεπιστημίου Θράκης
Μπιρμπίλη Μαρία, Επίκ. Καθηγήτρια Αριστ. Πανεπ. Θεσσαλονίκης
Μπότσογλου Καφένια, Επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Θεσσαλίας
Ντολιοπούλου Έλση, Αναπλ. Καθηγήτρια Αριστ. Πανεπ. Θεσσαλονίκης
Οικονομίδης Βασίλης, Επίκ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης
Παπαπροκοπίου Αναστασία, Αναπλ. Καθηγήτρια Τ.Ε.Ι. Αθηνών
Ρεκαλίδου Γαλήνη, Επίκ. Καθηγήτρια Δημοκρ. Πανεπιστημίου Θράκης
Σιβροπούλου, Ειρήνη, Επίκ. Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας
Συνώδη Ευανθία, Λέκτορας Πανεπιστημίου Κρήτης
Τάφα Ευφημία, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κρήτης
Χρυσαιφίδης Κωνσταντίνος, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Συντονιστές: Πατσούρα Αναστασία, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Med, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων

Γεωργίτσης Νικόλαος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων

Μέλη Αντωνοπούλου Κική, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων

Γκότοβου Αναστασία, υπ. Δρ. Φ.Π.Ψ. Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Δήμα Ευφροσύνη, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων

Δημητριάδη Ελένη, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων

Δημητρίου Σοφία, Νηπιαγωγός
Δούβλη Αγγελική, Νηπιαγωγός, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Παν/μίου Ιωαννίνων
Ευαγγέλου Φίλιππος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., υπ. Δρ Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Ιωαννίνων
Ζαβού Αικατερίνη, φοιτήτρια ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Κουμέλη Αλεξάνδρα, Νηπιαγωγός
Κυρίτσης Κυριάκος-Κώστας, φοιτητής ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Κώστα Μαρία, φοιτήτρια ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Λαγός Λάμπρος, φοιτητής ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Μπιστιόλη Μαρία, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου
Ντίβα Λαμπρινή, Νηπιαγωγός
Παπά Μαρία, Ε.Τ.Ε.Π., ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Παπακωνσταντίνου Άλμπα-Αντιγόνη, Δρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών και Δρ. στις Επιστήμες της Αγωγής του Πανεπιστημίου Παρίσι VIII, εργαστηριακός συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου
Πότση Αντουανέτα, υπ. Δρ Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Πυρκατή Ευφροσύνη, Ε.Τ.Ε.Π. ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Σεϊμανίδου Ευγενία, φοιτήτρια ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Στασινού Αρετή, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου
Στεργίου Χρύσα, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου
Τσίτσα Φανή, φοιτήτρια ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Φούκα Αναστασία, Νηπιαγωγός
Χρύση Ελένη, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

- Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Διδασκαλείο Νηπιαγωγών Ιωαννίνων
- Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο (Π.Ε.Κ.) Ιωαννίνων

ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

- Τομέας Παιδαγωγικής του Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας του ΤΕΙ Ηπείρου
- Εργαστήριο Παιδαγωγικής και Διδακτικής Μεθοδολογίας του Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Παράρτημα Ηπείρου της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας (Π.Ε.Ε.)

Websites : <http://vrefo.ioa.teiep.gr>
: <http://www.pedagogy.gr>
:
Τηλέφωνο : 26510 05884 / 26510-05774
Email : 2sunpra@cc.uoi.g
:

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

- ☞ Καινοτομίες στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Αναλυτικά Προγράμματα στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Συγκριτικές προσεγγίσεις της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
- ☞ Πολιτικές για την οργάνωση και διοίκηση στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση.
- ☞ Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
- ☞ Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου
- ☞ Η Ειδική αγωγή στην Προσχολική ηλικία
- ☞ Ζητήματα μετάβασης κατά την Προσχολική ηλικία
- ☞ Η αξιολόγηση στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Το παιχνίδι στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης
- ☞ Εκπαίδευση, επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας.
- ☞ Αισθητική Αγωγή στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Εικαστικά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
- ☞ Μουσική αγωγή στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
- ☞ Μουσικοκινητική Αγωγή βρεφών και νηπίων
- ☞ Αγωγή υγείας στη βρεφική και νηπιακή ηλικία
- ☞ Διδακτική μεθοδολογία στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση
- ☞ Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22-10-2010	
19.00-21.30	<p>Prof. Dr. Lilian Fried Professorin für Pädagogik der frühen Kindheit Institut für Sozialpädagogik, Erwachsenenbildung und Pädagogik der frühen Kindheit (ISEP)</p> <p><u>Topic:</u> <i>"Ways of assessing practice in transition processes through ECEC-reforms in reforms in Germany"</i></p>
	<p>Πανταζής Σπυρίδων, Καθηγητής ΠΤΝ, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων <i>Αλλοδαπά παιδιά στο Νηπιαγωγείο: Επιθυμίες και πραγματικότητα.</i></p>
	<p>Χρυσοφίδης, Κων/νος, Καθηγητής Τ.Ε.Α.Π.Η., Αθήνας, «<i>Η προσχολική Αγωγή από τη φύλαξη στην επιστημονική παρέμβαση</i>»</p>
ΣΑΒΒΑΤΟ 23/10	
11.30-13.30	<p>Prof. Dr. Nadia Kutscher Katholische Hochschule Nordrhein-Westfalen (KatHO NRW) Catholic University of Applied Sciences</p> <p><u>Topic:</u> <i>"ICT technologies and early childhood education: Focussing social inequality and familial context"</i></p>
	<p>Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, «<i>Ενταξη και ταυτότητα: Ο ρόλος της προσχολικής αγωγής στην πρόληψη της απένταξης</i>»</p>
	<p>Prof. Dr. Isabell Diehm, Dean of the Faculty of Education Universität Bielefeld</p> <p><u>Topic:</u> <i>"Early childhood education in an immigrant society. The German case"</i></p>

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22-10-2010

17.00 - 19.00	Άφιξη συνέδρων – Εγγραφές
19.00 - 21.00	Επίσημη Έναρξη Συνεδρίου – 1^η Ολομέλεια Ομιλίες προσκεκλημένων
21.00:	Δεξίωση υποδοχής

ΣΑΒΒΑΤΟ 23-10-2010

9.00 - 11.00	Παράλληλες Συνεδρίες
11.00 - 11.30	<i>Διάλειμμα – Καφές</i>
11.30 - 13.30	Παράλληλες Συνεδρίες
13.30	Ελαφρύ γεύμα
17.00 - 18.00	2^η Ολομέλεια
18.00 - 20.00	Παράλληλες Συνεδρίες
21.00:	Επίσημο δείπνο

ΚΥΡΙΑΚΗ 24-10-2010

9.00 - 11.00:	Παράλληλες Συνεδρίες
11.00 - 11.30:	<i>Διάλειμμα – Καφές</i>
11.30 - 13.30:	Παράλληλες Συνεδρίες
13.30 - 14.00:	Στρογγυλό Τραπέζι – Αποτίμηση των εργασιών του Συνεδρίου

Παρασκευή 22/10/2010

Hotel DU LAC

17:00 – 19:00	Προσέλευση συνέδρων - Εγγραφή
	Επίσημη Έναρξη Συνεδρίου – 1^η Ολομέλεια ΑΙΘΟΥΣΑ 1
19.00-19.45	Προσφωνήσεις-χαιρετισμοί
19.45-21.30	Ομιλίες προσκεκλημένων
Προεδρείο	Πανταζής Σπυρίδων, Δήμας Κων/νος, Μπάκας Θωμάς
19.00-21.30	Prof. Dr. Lilian Fried Professorin für Pädagogik der frühen Kindheit Institut für Sozialpädagogik, Erwachsenenbildung und Pädagogik der frühen Kindheit (ISEP) <i>Topic: "Ways of assessing practice in transition processes through ECEC-reforms in reforms in Germany"</i> Πανταζής Σπυρίδων , Καθηγητής ΠΤΝ, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων <i>Αλλοδαπά παιδιά στο Νηπιαγωγείο: Επιθυμίες και πραγματικότητα.</i> Χρυσafiδης, Κων/νος , Καθηγητής Τ.Ε.Α.Π.Η., Αθήνας, <i>«Η προσχολική Αγωγή από τη φύλαξη στην επιστημονική παρέμβαση»</i>
21.30	<i>Δεξίωση υποδοχής</i>

Σάββατο 23/10/2010

Hotel DU LAC

1^η Παράλληλη Συνεδρία

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

9.00 – 11.00

Προεδρείο

Μάντζιου Στρατούλα, Κόνσολας Μάνος, Γιώτσα Άρτεμης

Συνεργασία Οικογένειας και Νηπιαγωγείου

9.00 – 9.15

Κόνσολας Μάνος, Επίκουρος Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ.,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Παναγιωτοπούλου Πολυξένη, υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
«Συμμετοχή των Γονέων στο έργο της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
(Νηπιαγωγείο) στα Κράτη - Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
Συγκριτική μελέτη»

9.15 – 9.30

Σχίζα Μελπομένη, msc στην εκπαίδευση, εργαστηριακός
συνεργάτης, ΤΕΙ Αθήνας

Μπάστα Δήμητρα, βρεφονηπιοκόμος σε ιδιωτικό παιδικό
σταθμό

Ψαρογιάννη Χρυσάνθη, βρεφονηπιοκόμος

«Η σημασία της σχέσης γονέων-παιδαγωγών στο χώρο της
προσχολικής αγωγής»

9.30 – 9.45

Αντωνοπούλου Κυριακούλα, υπ. Δρ., Νηπιαγωγός στο
Νηπιαγωγείο Ομβριακής Ν. Φθιώτιδας

«Η αγωγή του παιδιού στο εσωτερικό της ενδοελλιπούς διγενεακής
οικογένειας»

9.45 – 10.00

Παππά Βασιλική, ψυχολόγος, m.sc., ph.d., επιστημονικός
συνεργάτης του τμήματος προσχολικής αγωγής ΤΕΙ Αθήνας

Μπρούμου Μίνα, ψυχολόγος, m.sc.

«Η αναγκαιότητα της εκπαίδευσης και της συμβουλευτικής γονέων
βρεφικής-νηπιακής ηλικίας στα πλαίσια των σχολών γονέων»

10.00 – 10.15

Πουλιάνου Σαβέλα, Νηπιαγωγός, υπ. Δρ. Πανεπιστημίου
Ιωαννίνων

Γιώτσα Άρτεμης, Λέκτορας ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

«Ο ρόλος του πατέρα στη συνεργασία σχολείου – οικογένειας»

10.15 – 10.30

Μάντζιου Στρατούλα, Καθηγήτρια Τμήματος Βρεφ/μίας ΤΕΙ
Ηπείρου

Γονεϊκές στρατηγικές και διαδικασία ύπνου βρεφικής ηλικίας.

Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης

- 10.30 – 10.45 **Φουκίδου Αλεξάνδρα**, φιλόλογος, μεταπτυχιακή φοιτήτρια διαπολιτισμικής εκπαίδευσης/ΑΠΘ/ Τμήμα επιστημών προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης.
«Ενδυνάμωση πολιτισμικά διαφορετικών οικογενειών: ένα παράδειγμα προσέγγισης»
- 10.45 – 11.00 **Παπαγεωργίου Βασιλική**, Κοιν. Ανθρωπολόγος Δρ., Διδάσκουσα, 2ο Δημόσιο Ι.Ε.Κ. Πάτρας Εκπαιδευτρια ΙΔΕΚΕ *«Η κατασκευή της πολιτιστικής ταυτότητας στην προσχολική εκπαίδευση»*
- 10.00 – 11.15 **Μάρκας Παναγιώτης**, Λέκτορας Τμήματος Ελληνικών Πανεπιστημίου Αργυροκάστρου – Αλβανία
«Διαπολιτισμική αγωγή και εκπαίδευση σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης
Συζήτηση
- 11.15 – 11.30 **Διάλειμμα - Καφές**
- 9.00 – 11.00 **2^η Παράλληλη Συνεδρία**
ΑΙΘΟΥΣΑ 2
- Προεδρείο **Κατσιμάρδος Βασίλειος, Γκόγκας Θεμιστοκλής, Ματθαίου Σεβαστή**

Αναλυτικά Προγράμματα στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

- 9.00 – 9.15 **Ματθαίου Σεβαστή**, Σχολική Σύμβουλος Π.Α.46^{ης} Εκπ. Περ. Ν. Αιγαίου
«Η αξία των ζώων και των περιβαλλόντων τους στα λογοτεχνικά βιβλία Ελλήνων συγγραφέων της δεκαετίας 1999-2008, για αναγνώστες 4-10 ετών.»
- 9.15 – 9.30 **Κατσιμάρδος Βασίλειος**,
«Η παραδοσιακή παιδαγωγική, η κονστρουκτιβιστική-εποικοδομητική παιδαγωγική και ο ρόλος του δασκάλου»
- 9.30 – 9.45 **Καινούργιου Ελένη**, Καθηγήτρια Εφαρμογών Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
Λαλούμη-Βιδάλη Ευαγγελία, Καθηγήτρια Παιδαγωγικών, Α.Τ.Ε.Ι.Θ.
Δήμα Ευφροσύνη, υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Συγκριτική προσέγγιση Αναλυτικών Προγραμμάτων Προσχολικής Αγωγής Ελλάδας-Γερμανίας στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης.»

- 9.45 – 10.00 **Γκόγκας Θεμιστοκλής**, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών, Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
«Από τον Κρατικό στον Κριτικό Λόγο για την Προσχολική Αγωγή»
- 10.00 – 10.15 **Μπόκολας Βασίλειος**, Δρ. Πανεπιστήμιου Κρήτης, Ε.Ε.Ι., Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.
«Η «Νέα Ιστορία» και η Προσχολική Εκπαίδευση: αναζητώντας το πλαίσιο συγκρότησης μιας νέας σχέσης»
- 10.15 – 10.30 **Σταύρου Αικατερίνη**, Νηπιαγωγός, υπ. Δρ. ΠΤΝ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Η δημιουργική αξιοποίηση της μορφολογικής θεωρίας του V. Propp στη διδακτική παιδιών προσχολικής ηλικίας»

Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης

- 10.30 – 10.45 **Νικολούδη Τριανταφυλλιά**, Σχολική Σύμβουλος Π. Α. 1^{ης} Εκπ. Περ. Αθηνών
«Παιδαγωγικές πρακτικές, οι οποίες συμβάλλουν στην ανάδειξη της διαπολιτισμικής διάστασης της εκπαίδευσης, σε μια τάξη προσχολικής ηλικίας»
- 10.45 – 11.00 **Παλαιολόγου Νεκταρία**, Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπ. Δυτ. Μακεδονίας
Πάντσιου Σοφία, φοιτήτρια Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπ. Δυτικής Μακεδονίας
Μουλέλη Ιλιάννα, φοιτήτρια Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπ. Δυτικής Μακεδονίας
«Εφαρμόζοντας την προσχολική εκπαίδευση στην πράξη σε μια διαπολιτισμική προσέγγιση: το παράδειγμα του ελληνοαλβανικού νηπιαγωγείου Κορυτσάς»
- 11.15 – 11.30 **Ευαγγέλου Οδυσσέας**, Σχολικός Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ν. Αθηνών.
«Η ανάπτυξη Διαπολιτισμικών προσεγγίσεων σε προσχολικά περιβάλλοντα μάθησης.»
- 11.30 **Διάλειμμα - Καφές**

Πολιτικές για την οργάνωση και διοίκηση στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση.

9.00 – 11.00

3^η Παράλληλη Συνεδρία ΑΙΘΟΥΣΑ 3

Προεδρείο

Τσιάλος Στέφανος, Καπουλίτσα Θωμαΐς, Γκίζα Ευαγγελία

9.00 – 9.15

Τσώνη Χριστίνα, Νηπιαγωγός, Μετεκπαιδευόμενη στο Διδασκαλείο του ΠΤΝ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο ΕΑΠ. *«Η διαμόρφωση εσωτερικής εκπαιδευτικής πολιτικής ως βασική παράμετρος της άσκησης αποτελεσματικής διοίκησης από τις σύγχρονες μονάδες προσχολικής αγωγής».*

9.15 – 9.30

Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Δημητριάδη Ελένη, Δασκάλα, Υπ. Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα κατά τον 20^ο αιώνα για τη φοίτηση των νηπίων στο νηπιαγωγείο.»

9.30 – 9.45

Τσιάλος Στέφανος, Προϊστάμενος Επιστημονικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Α/θμιας Εκπ/σης Περιφέρειας Ηπείρου
«Το περί νηπιαγωγείων μελέτημα του Αριστείδη Σπαθάκη του 1881»

9.45 – 10.00

Γκότοβου Αναστασία, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου, υπ. Δρ. Φ.Π.Ψ. Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
«Ευρωπαϊκή Ένωση και προσχολική εκπαίδευση: αντιλήψεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για την αναγκαιότητα των ευρωπαϊκών παρεμβάσεων στο νηπιαγωγείο.»

10.00 – 10.15

Αθανασάκης Νικόλαος, Δρ Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Τα δικαιώματα των παιδιών στο χώρο του νηπιαγωγείου: Προτάσεις για μια παιδαγωγική εργασία ελεύθερη και διαφοροποιημένη.

10.15 – 10.30

Τζιερτζής Σ. Αθανάσιος, Φιλολόγος Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου-Γυμνασίου Νεαπόλεως Θεσ/νίκης, υπ Δρ. Τμήματος Θεολογίας Α.Π.Θ.
«Εκκλησιαστικά ιδρύματα βρεφών και νηπίων: πτυχές ζώσης Εκκλησιαστικής Ιστορίας και Εκπαιδεύσεως.»

Αισθητική Αγωγή στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

10.30 – 10.45

Γκίζα Ευαγγελία, Δρ Φιλοσοφίας, Επιστημονικός Συνεργάτης Τμήματος Βρεφονηποκομίας του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
«Η εξοικείωση με το περιβάλλον ως στοιχείο της αισθητικής αγωγής στην προσχολική εκπαίδευση.»

- 10.45 -11.00 **Σωτηρίου Χριστίνα**, καθηγήτρια μουσικής, Μουσικό Σχολείο Ιωαννίνων
«Η μέθοδος διδασκαλίας: θεωρία μουσικής μάθησης (music learning theory) του Edwin Gordon στη βρεφική και νηπιακή ηλικία»
- 11.00-11.15 **Καπουλίτσα Θωμαΐς**, καθηγήτρια εφαρμογών ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης Τμήμα Βρεφονηπιοκομίας
Ιωαννίδου Αικατερίνη, Βρεφονηπιοκόμος, φοιτήτρια παιδαγωγικής σχολής ΑΠΘ, τμήμα δημοτικής εκπαίδευσης
«Ξυλομπογιές, μαρκαδόροι ή... αντιλήψεις των φοιτητών/τριών των τμημάτων βρεφονηπιοκομίας των ΤΕΙ Θεσσαλονίκης - Ιωαννίνων αναφορικά με τα υλικά, τα μέσα και τα εργαλεία των εικαστικών δραστηριοτήτων.»
- 11.15-11.30 **Διάλειμμα - Καφές**

11.30 – 13.30

2^η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Προεδρείο

Πανταζής Σπυρίδων, Δήμας Κων/νος, Μπάκας Θωμάς

11.30-13.30

Prof. Dr. Nadia Kutscher

Katholische Hochschule Nordrhein-Westfalen (KatHO NRW)
Catholic University of Applied Sciences

Topic: "ICT technologies and early childhood education:
Focussing social inequality and familial context"

Γκότοβος Αθανάσιος, Καθηγητής Φ.Π.Ψ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, *«Ένταξη και ταυτότητα: Ο ρόλος της προσχολικής αγωγής στην πρόληψη της απένταξης»*

Prof. Dr. Isabell Diehm, Dean of the Faculty of Education
Universität Bielefeld

Topic: "Early childhood education in an immigrant society. The German case"

1^η Παράλληλη Συνεδρία
ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Προεδρείο: **Μπέση Μαρίνα, Ράπτης Γεώργιος, Μπουρδομπούρα Γεωργία**

Αγωγή υγείας στη βρεφική και νηπιακή ηλικία

- 15.30 – 16.00 **Καραβασίλη Νικολέτα**, Νηπιαγωγός, Νοσηλεύτρια Πανεπιστημιακού Νοσοκ. Ιωαννίνων
«Επιληψία στα παιδιά»
- 16.00 – 16.30 **Παναγόπουλος Παναγιώτης**, βοηθός προσχολικής αγωγής σε ΑΜΕΑ στην ΕΛΕΠΑΠ
Ψαθοπούλου Παγώνα-Ξανθή, Βρεφονηπιοκόμος στο Κέντρο βρεφών, «Μητέρα»/ ωρομίσθια εκπαιδευτικός στο ΕΠΑΛ Αιγάλεω
«Ο αθλητισμός ως μέσο εκπαίδευσης των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Μελέτη περίπτωσης στο Παραολυμπιακό άθλημα Μπότσια»
- 16.30 – 17.00 **Μπέση Μαρίνα**, Σχολική Σύμβουλος 43^{ης} ΕΚΠ. περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής
Ζιώγου Ζωή, Νηπιαγωγός, μεταπτυχιακή φοιτήτρια
««Περπατώ, οδηγώ και προσέχω». ένα πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής στο νηπιαγωγείο»
- 17.00 – 17.30 **Πατέρα Αναστασία**, Καθηγήτρια Αγγλικής γλώσσας, μεταπτυχιακό δίπλωμα, πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, τμήμα προσχολικής εκπαίδευσης
«Αντιμετώπιση και διαχείριση της απώλειας και του πένθους στα προγράμματα Αγωγής Υγείας (Death Education) για παιδιά Προσχολικής ηλικίας.»
- 17.30 – 17.45 **Ράπτης Γεώργιος**, Εκπαιδευτικός ΠΕ 11. Med. Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας ΠΕ Ν. Πέλλας. Υπ. Δρ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Τμήμα Νηπιαγωγών Φλώρινας.
Μπουρδομπούρα Γεωργία, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70. Msed., Σχολική Σύμβουλος 3^{ης} Εκπαιδευτικής Περιφέρειας Νομού Πέλλας
Δελημπανίδου Γεωργία, καθηγήτρια Αγγλικών (ma)/ Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Α' θμιας Εκπ/σης Ν. Πέλλας
Τράμπα - τραμπαλίζομαι, πέφτω και τσακίζομαι και χτυπώ το γόνα μου και φωνάζω: «αγωγή υγείας και ασφάλεια στο νηπιαγωγείο μου».
- 17.45-18.00 **Μπενά Μαρία**, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60.
Φαρδή Κυριακή, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60., Υπ. Δρ Ιστορίας, Π.Τ.Δ.Ε. του Α.Π.Θ., 8^ο Νηπιαγωγείο Ευόσμου Θεσσαλονίκης.
Ράπτης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός ΠΕ 11. Med., Υπεύθυνος Αγωγής Υγείας Π.Ε. Ν. Πέλλας., Υπ. Δρ Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Τμήμα Νηπιαγωγών Φλώρινας.

«Γνωρίζω το σώμα μου». Ένα καινοτόμο πρόγραμμα αγωγής υγείας σε παραμεθόριο νηπιαγωγείο του Ν. Πέλλας.»

18.00-18.15

Ζιάβρα Ναυσικά, Χειρουργός ΩΡΛ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Λογοθεραπείας ΤΕΙ Ηπείρου
«Βαρηκοΐες προσχολικής ηλικίας: Αιτιολογία, διάγνωση, αντιμετώπιση, μαθησιακές δυσκολίες.»

Διάλειμμα - Καφές

1^η Παράλληλη Συνεδρία
ΑΙΘΟΥΣΑ 2

Προεδρείο: **Σακελλαρίου Μαρία, Σιδηροπούλου Τρυφαίνη, Παπαδανιήλ Μαρία**

Η αξιολόγηση στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

15.30 – 16.00

Σιδηροπούλου Τρυφαίνη, Ψυχοπαιδαγωγός, Επίκουρη Καθηγήτρια/ Α-ΤΕΙ Τμήμα Προσχολικής Αγωγής Αθήνας
Τσαούλα Κων/να, Παιδαγωγός, Καθηγήτρια εφαρμογών / Α-ΤΕΙ Τμήμα Προσχολικής Αγωγής Αθήνας
Νανούρη Μαίρη, Βρεφονηπιοκόμος
«Δια βίου εκπαίδευση: οι αλληλεπιδράσεις ακαδημαϊκού και εργασιακού χώρου»

16.00 – 16.30

Τσακίρη Θεανώ, Med in education (psychology), υπ. Δρ. εκπαιδευτικής ψυχολογίας-Birkbeck college, university of London, Βρεφονηπιοκόμος, καθηγήτρια Δ/θμιας εκπαίδευσης, ΕΠΑΛ
«Δείκτες ποιότητας των υποδομών και των εκπαιδευτικών διαδικασιών προσχολικής αγωγής που συντελούν στη γνωστική και κοινωνική ανάπτυξη του νήπιου»

16.30 – 17.00

Ρέντζου Κωνσταντίνα, υπ. Δρ, Π.Τ.Ν. Πανεπιστήμιου Ιωαννίνων
Σακελλαρίου Μαρία, Επίκουρος Καθηγήτρια Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Εργαλεία αξιολόγησης της ποιότητας στα πλαίσια της προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης»

17.00 – 17.30

Μαλούση Μαρία, Νηπιαγωγός, υπ. Δρ Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
Πότση Αντωαννέτα, PhD Student, Universität Bielefeld
«Η αξιολόγηση ως επιτακτικό αίτημα των καιρών μας»

17.30 – 17.45 **Παπαδανήλ Μαρία**, Mc Δασκάλα-Διευθύντρια 5^{ου} Δημ. Σχ. Σερρών
Μπάκας Θωμάς, Λέκτορας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Η αξιολόγηση των Νηπιαγωγών από τους Επιθεωρητές στην περιοχή του νομού Σερρών κατά τη χρονική περίοδο 1964-1982».

17.45-18.00 **Διάλειμμα - Καφές**

2^η Παράλληλη Συνεδρία
ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Προεδρείο **Λιόντου Γεωργία, Πουλακίδα Αναστασία, Καμμένου Αθηνά**

Η Ειδική αγωγή στην προσχολική ηλικία

18.00 – 18.15 **Πουλακίδα Αναστασία**, βρεφονηπιοκόμος, Μ.Δ.Ε., «εκπαίδευση και ανθρώπινα δικαιώματα-ειδική αγωγή» Εργαστηριακή συνεργάτης στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του ΤΕΙ Αθήνας, Μέλος Συμβουλευτικού Σταθμού Δ.Β.Α.
«Προσχολική αγωγή και ένταξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: Αντιλήψεις παιδαγωγών»

18.15 – 18.30 **Δρόσος Κωνσταντίνος**, Λογοθεραπευτής, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα Λογοθεραπείας
Δήμα Αθηνά, Λογοθεραπευτής, Εργαστηριακός Συνεργάτης ΤΕΙ Ηπείρου, Τμήμα Λογοθεραπείας
Χαραλαμπίδου Ευτέρπη, Φιλολόγος, Φοιτήτρια τμήματος Λογοθεραπείας
«Το πρόγραμμα Multimedia Γλώσσα ως εργαλείο υποστήριξης και μέθοδος εκμάθησης της γλώσσας για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας με χαρακτηριστικά δυσλεκτικής συμπεριφοράς»

18.30 – 18.45 **Καμμένου Αθηνά**, Εργαστηριακός συνεργάτης ΤΕΙ Αθήνας
«Παιδιά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στους Ελληνικούς Παιδικούς Σταθμούς»

18.45 – 19.00 **Σαρίδου Χρυσάνθη**, Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης –ΚΕΔΔΥ Δωδεκανήσου
Λιόντου Γεωργία, Ψυχολόγος –ΚΕΔΔΥ Δωδεκανήσου
Θεοδωρίδου Σοφία, Δρ Εκπαιδευτικός Ειδικής Αγωγής & Εκπαίδευσης –Τ.Ε. Δ.Σ. Αστυπάλαιας
«Χαρισματικοί μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες. Αντιμετωπίζοντας το παράδοξο»

19.00 – 19.15 **Ψαθοπούλου Παγώνα-Ξανθή**, Βρεφονηπιοκόμος στο Κέντρο βρεφών «Μητέρα», ωρομίσθια εκπαιδευτικός στο ΕΠΑΛ Αιγάλεω
«Πρόταση Παιδαγωγικού Υλικού για Βιωματική Διδασκαλία Εννοιών. Διδασκαλία της στοματικής υγιεινής σε νήπια.»

19.15 – 19.30 Συζήτηση

2^η Παράλληλη Συνεδρία

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

Προεδρείο **Λυκιαρδοπούλου-Κονταρά Σταυρούλα, Παπαδοπούλου Θεοδώρα, Σολομωνίδου Ουρανία**

Η Ειδική αγωγή στην προσχολική ηλικία

18.00 – 18.15 **Κουτσομπίνα Βασιλική**, Δρ Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Αξιολόγηση δεξιοτήτων οπτικό - κινητικής ολοκλήρωσης ελαφρά νοητικά καθυστερημένων και τυπικός αναπτυσσομένων παιδιών προσχολικής ηλικίας»

18.15 – 18.30 **Παπαδοπούλου Θεοδώρα**, PhD in Cognitive Sciences & Psychology, Ακαδημαϊκή Διεύθυνση Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής-Λέκτορας Πανεπιστημίου Greenwich, New York College
Τασοπούλου Ελένη, Παιδαγωγός Προσχολικής Ηλικίας Δ.Π.Σ Παιανίας, Κάτοχος Επάρκειας Διάγνωσης Μαθησιακών Δυσκολιών, Κάτοχος Επαγγελματικού Διπλώματος στις Μαθησιακές Δυσκολίες- Δυσλεξία

«Ο ρόλος του παιδαγωγού προσχολικής ηλικίας στην αποτελεσματική διαχείριση ειδικών μαθησιακών δυσκολιών.»

18.30 – 18.45 **Τσαούση Δέσποινα**, Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής ΚΕΔΔΥ Αιτωλοακαρνανίας

Σταύρου Αικατερίνη, Νηπιαγωγός Ειδικής Αγωγής, υπ. Δρ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

«Η επίδραση της λαϊκής λογοτεχνίας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και η αξιολόγηση της αφηγηματικής τους ικανότητας.»

18.45 – 19.00 **Σολομωνίδου Ουρανία**, Νηπιαγωγός-απόφοιτος μεταπτυχιακού Π.Τ.Δ.Ε. Ιωαννίνων

«Σχολικός εκφοβισμός στο νηπιαγωγείο»

19.00 – 19.15 **Λυκιαρδοπούλου-Κονταρά Σταυρούλα**, Σχολική Σύμβουλος 67^{ης} Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής

«Μια έρευνα για την επιθετικότητα στο νηπ/γείο»

19.15 – 19.30 Συζήτηση

3^η Παράλληλη Συνεδρία

ΑΙΘΟΥΣΑ 3

Προεδρείο **Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Μουσένα Ελένη, Νάτσης Κωνσταντίνος**

Εκπαίδευση, επιμόρφωση και επαγγελματική ανάπτυξη των παιδαγωγών της προσχολικής ηλικίας.

- 18.00 – 18.15 **Νάτσης Κωνσταντίνος**, Δ/ντης Δ/νσης Π.Ε. Θεσπρωτίας
«Το σύνδρομο της επαγγελματικής εξουθένωσης (burn out) στους χώρους των υπηρεσιών της βρεφονηπιακής φροντίδας»
- 18.15 – 18.30 **Σακελλαρίου Μαρία**, Επίκουρος Καθηγήτρια, Π.Τ.Ν, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Ρέντζου Κωνσταντίνα, υπ. Δρ, Π.Τ.Ν, Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Οι άνδρες ως επαγγελματίες στο πεδίο της προσχολικής αγωγής: πεποιθήσεις γυναικών παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας απέναντι τους»
- 18.30 – 18.45 **Πήλιουρας Παναγιώτης**, Σχολικός Σύμβουλος Δημ. Εκπαίδευσης 10^{ης} Περιφέρειας
«Η εκπαίδευση παιδαγωγών προσχολική ηλικίας στα πεδία της διδακτικής των μαθηματικών και των φυσικών επιστημών.»
- 18.45 – 19.00 **Γκόλια Παρασκευή**, Δασκάλα, Δρ. ΠΤΔΕ Πανεπ. Δυτικής Μακεδονίας
Βαμβακίδου Ιφιγένεια, επίκουρη καθηγήτρια, ΠΤΝ, ΠΔΜ
Μπέση Μαρίνα, Σχολική Σύμβουλος Προσχ. Αγωγής
«Εμφυλεις ταυτότητες για το επάγγελμα της νηπιαγωγού»
- 19.00 – 19.15 **Μουσένα Ελένη**, Δρ Επιστημών Αγωγής, Σχολική Σύμβουλος ΠΑ
«Το προφίλ των παιδαγωγών προσχολικής ηλικίας τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕΙ)»
- 19.15 – 19.30 Συζήτηση
- 21.00 Επίσημο δείπνο
-

Κυριακή 24-10-2010

1^η Παράλληλη Συνεδρία **ΑΙΘΟΥΣΑ 1**

Προεδρείο **Καπραβέλου Αλεξία, Παμουκτσόγλου Αναστασία, Λιάγκου Όλγα**

Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

- 9.00-9.15 **Παμουκτσόγλου Αναστασία**, τ. Πάρεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
«Η διαμόρφωση του φύλου στο νηπιαγωγείο: Σώμα και λαϊκή κουλτούρα».
- 9.15 – 9.30 **Λιάγκου Όλγα**, msc «εμφύχωση και κοινωνικοπολιτισμική αγωγή», Βρεφονηπιοκόμος στο κέντρο βρεφών «*Η ΜΗΤΕΡΑ*»
«Η ανάπτυξη της αυτονομίας των παιδιών προσχολικής ηλικίας και οι συμπεριφορές ενηλίκων που την προάγουν»
- 9.30 – 9.45 **Καπραβέλου Αλεξία**, Εκπαιδευτικός, M.Ed., Υπ. Διδάκτωρ Παντείου Πανεπιστημίου
«Έναρξη των σχολικών κοινωνικών ανισοτήτων από την προσχολική εκπαίδευση: σχολικές πραγματικότητες και προτάσεις αλλαγών».
- 9.45 – 10.00 **Ρουμπιέ Ευαγγελία, Νηπιαγωγός**
Μια διαθεματική προσέγγιση της διαπολιτισμικότητας στο νηπιαγωγείο του 21^{ου} αιώνα
- 10.00 – 10.15 **Γιώτσα Άρτεμις**, Λέκτορας Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Δώνη Ελένη, Νηπιαγωγός αποσπασμένη στο ΠΤΝ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Ανάπτυξη δυναμικής της ομάδας στο νηπιαγωγείο. Μια βιωματική προσέγγιση.»
- 10.15 – 10.30 Συζήτηση
10.30 – 11.00 **Διάλειμμα - Καφές**

Καινοτομίες στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

1^η Παράλληλη Συνεδρία:

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

- Προεδρείο** **Ζακοπούλου Αγνή, Καινούργιου Ελένη, Παπαπροκοπίου Αναστασία**
- 9.00 – 9.15 **Δήμας Κωνσταντίνος**, Καθηγητής Τμ. Βρεφ/μίας ΤΕΙ Ηπείρου
Καινούργιου Ελένη, Καθηγήτρια Εφαρμογών ΤΕΙ Ηπείρου
«Μία άλλη προσέγγιση στο χώρο της Προσχολικής Αγωγής: Η περίπτωση του Waldorfkindergarden.»
- 9.15 – 9.30 **Ρουφίδου Ειρήνη**, καθηγήτρια εφαρμογών τμήμα προσχολικής αγωγής ΤΕΙ Αθήνας
«Η παιδαγωγική των βρεφών και των μικρών παιδιών (0-3 ετών) στο παράδειγμα του LOCZY»
- 9.30 – 9.45 **Ζακοπούλου Αγνή**, Αν. Καθηγήτρια Ψυχοπαιδαγωγικής, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής ΤΕΙ Αθήνας
«Πώς υποδεχόμαστε το μέλλον»
- 9.45 – 10.00 **Παπαπροκοπίου Αναστασία**, Αν. Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθήνας
«Η ζωή των μικρών παιδιών στους Ελληνικούς Βρεφονηπιακούς σταθμούς. Ερευνητικά δεδομένα και μελλοντικές προοπτικές»

Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

- 10.00 – 10.15 **Ζερβοπούλου Ελένη**, Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Εκπαίδευσης 70^{ης} περ. Ν. Λακωνίας
«Οι νέες τεχνολογίες στην προσχολική εκπαίδευση τα λογισμικά kindspiration & tux paint.»
- 10.15 – 10.30 **Κουλουκτζής Ιωάννης**, Ε.Τ.Π. Τμήματος Λογιστικής ΤΕΙ Λάρισας, υπ.Δρ. Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Τόκη Ι. Ευγενία, Καθηγήτρια Εφαρμογών Τμήματος Λογοθεραπείας ΤΕΙ Ηπείρου, υπ. Δρ. Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Παγγέ Τζένη, Καθηγήτρια Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, Διευθύντρια Εργαστηρίου Νέων Τεχνολογιών και Εκπαίδευσης από Απόσταση Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
«Η αξιοποίηση των ιστολογίων (blogs) στην εκπαιδευτική διαδικασία»
- 10.30 – 10.45 **Σμιτζή Δήμητρα**, Λογοθεραπεύτρια
Τόκη Ι. Ευγενία, Καθηγήτρια Εφαρμογών Τμήματος Λογοθεραπείας ΤΕΙ Ηπείρου, υπ. Δρ. Π.Τ.Ν. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Δρόσος Κων/νος, Λογοθεραπευτής, Εργαστηριακός Συνεργάτης

Τμήματος Λογοθεραπείας ΤΕΙ Ηπείρου
«Δημιουργία πρωτοτύπου Λογισμικού Παρέμβασης για την υποστήριξη γραφοφωνολογίας και ανάγνωσης παιδιών προσχολικής ηλικίας με μαθησιακές δυσκολίες»

10.45-11.00 **Μέξη Ευγενία**, Νηπιαγωγός, Υπ. Δρ. ΠΤΝ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Βλάσση Ελένη, Νηπιαγωγός, 2ο Νηπιαγωγείο Ερμιόνης
«Η ομαλή μετάβαση των νηπίων από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο μέσω της οπτικοακουστικής έκφρασης. Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος».

11.00-11.30 Συζήτηση
Διάλειμμα - Καφές

11.30-13.30 **2^η Παράλληλη Συνεδρία**

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Αισθητική Αγωγή στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

Προεδρείο **Ράπτης Θεοχάρης, Ζάραγκας Χαρίλαος, Λίπα Βάσω**

11.30 – 11.45 **Benilacqua Michelangelo**, αρχιτέκτον μηχανικός
Ιωαννίδου Αικατερίνη, Βρεφονηπιοκόμος, φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Α.Π.Θ.
«Ο χώρος ως «τρίτος δάσκαλος» για την αισθητική αγωγή στα κέντρα προσχολικής αγωγής του Reggio Emilia»

11.45 – 12.00 **Λίπα Βάσω**, διδάκτωρ αρχαιολογίας
Τσουκνάκη Μαρία, εικαστικός – θεατρολόγος
«Μουσειακή αγωγή σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. μουσείο – όχι μανσωλείο!»

12.00 – 12.15 **Καλογιάννη Αιμιλία**, αρχαιολόγος με μεταπτυχιακή ειδίκευση στο «παιδαγωγικό παιχνίδι και παιδαγωγικό υλικό στην πρώτη παιδική ηλικία», Υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων στο Αθανασάκειο αρχαιολογικό μουσείο Βόλου
«Μα τι μπορούν να καταλάβουν, τόσο μικρά, στο μουσείο;». Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας στο Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου.»

12.15 – 12.30 **Δελημπανίδου Γεωργία**, καθηγήτρια Αγγλικών μα, υπεύθυνη πολιτιστικών θεμάτων Πρωτοβάθμιας Εκπ/σης Ν. Πέλλας
Τζιώγα Κατερίνα, Νηπιαγωγός/ 2^ο Νηπιαγωγείο Έδεσσας
«Τι κάνετε στο νηπιαγωγείο μας κύριε Picasso;»

- 12.30 – 12.45 **Ράπτης Θεοχάρης**, Διδάσκων (407/80) στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Παν/μιου Ιωαννίνων & Επιστημονικός Συνεργάτης, Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
«Άτυπη μουσική μάθηση στο νηπιαγωγείο.»
- 12.45 – 13.00 **Εξάρχου Λαμπρινή**, Νηπιαγωγός, υπ. Φ, Π Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
«Εικαστικά στο Νηπιαγωγείο: από τη θεωρία στην πράξη.»
- 13.00 – 13.15 **Αναστασοπούλου Ελένη**, Νηπιαγωγός, 1ο Νηπιαγωγείο Τιρνάβου
«Εφαρμογή προγράμματος ευαισθητοποίησης στο λόγο της εικόνας.»
- 13.15 – 13.30 **Ασωνίτης Πολυδεύκης**, Δρ. Παιδαγωγικής, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.Ν. Ιωαννίνων, Υπ/ντής ΠΕΚ Ιωαννίνων
«Η αισθητική αγωγή ως διαδικασία παιδαγωγικής προσέγγισης της τέχνης.»
- 13.30-13.45 **Ζάραγκας Χαρίλαος**, Διδάκτωρ Π.Τ.Ν. του Παν. Ιωαννίνων
«Κινητική αγωγή και μάθηση στην προσχολική ηλικία.»

2^η Παράλληλη Συνεδρία

ΑΙΘΟΥΣΑ 2

Προεδρείο **Ντίνας Κώστας, Τσιρογιάννης Ιωάννης, Θεοδότου Ευγενία**

Γλωσσική ανάπτυξη

- 11.30 – 11.45 **Γώτη Ευθυμία**, Σχολική Σύμβουλος 36^{ης} Εκπ. Περιφ. Π.Α.
Ντίνας Κώστας, Καθηγητής Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών/Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
«Διερεύνηση της σχέσης φωνολογικών δεξιοτήτων και οικογενειακού γραμματισμού στην καλλιέργεια του γραμματισμού των νηπίων»
- 11.45 – 12.00 **Ειρήνη Παπαχρήστου**, Νηπιαγωγός, Med, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΝ Ιωαννίνων
«Η μεγάλωφωνη ανάγνωση στο νηπιαγωγείο: Μια αμοιβαία κατάσταση διαλόγου και αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στον εκπαιδευτικό, το παιδί και το κείμενο»

- 12.00 – 12.15 **Σωτηροπούλου Ελένη**, μεταπτυχιακή φοιτήτρια/πανεπιστήμιο δυτικής Μακεδονίας
Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Επίκουρη Καθηγήτρια/Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
«Αφηγήσεις παραμυθιού και γλωσσικές πράξεις της μητέρας-αφηγήτριας»
- 12.15 – 12.30 **Βαγή-Σπύρου Ευφροσύνη**, Σχολική Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής
Γεωργιάδου-Καμπουρίδη Βαρβάρα, Σχολική Σύμβουλος Δημοτικής Εκπαίδευσης
«Σύνδεση εικονικής αναπαράστασης και παραγωγής προφορικού λόγου στο πλαίσιο προγράμματος μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο»
- Συζήτηση**

Το παιχνίδι στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση

- 12.30 – 12.45 **Δημεγγέλη Αλεξάνδρα**, Βρεφονηπιοκόμος σε ιδιωτικό παιδικό σταθμό
Σχίζα Μελπομένη, Msc στην εκπαίδευση, εργαστηριακός συνεργάτης, ΤΕΙ Αθήνας
Μπαστάνη Ελένη, Βρεφονηπιοκόμος
«Η προβολή των αντιλήψεων των νηπίων για το φύλο τους στο παιχνίδι»
- 12.45 – 13.00 **Ζέρβα Μαρία**, Βρεφονηπιοκόμος, μόνιμο μέλος ΕΤΠ & Εργαστηριακός Συνεργάτης, Τμήματος Προσχολικής Αγωγής ΤΕΙ Αθήνας
Σιμιντζή Αγγελική, Βρεφονηπιοκόμος, Δημοτικοί ΒΝΣ Γλυκών Νερών Αττικής
Μακρογκίκα Ευαγγελία-Μαρία Βρεφονηπιοκόμος, Δημοτικοί ΒΝΣ, Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών
«Αγαπημένες δράσεις & παιχνίδια μικρών νηπίων & παιδαγωγών, στα ημερησία ψυχοπαιδαγωγικά προγράμματα»
- 13.00 – 13.15 **Τσιρογιάννης Ιωάννης**, Γεωπόνος, Καθηγητής εφαρμογών Τμήμα ανθοκομίας - αρχιτεκτονικής τοπίου ,ΤΕΙ Ηπείρου
Κίττα Ευαγγελίνη, Γεωπόνος, Ερευνήτρια, Κέντρο Έρευνας και Ανάπτυξης Θεσσαλίας
Τσουκαλά Κικιλία, Νηπιαγωγός, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Νομός Καρδίτσας
«Σχεδιασμός, διαχείριση και αξιολόγηση δημοσίων αστικών χώρων πράσινου ειδικά διαμορφωμένων για παιχνίδι με έμφαση στη χρήση από παιδιά προσχολικής ηλικίας»

13.15 – 13.30

Θεοδότου Ευγενία, Νηπιαγωγός, MA in Education, Durham University, UK, MSc «Διδακτική της τεχνολογίας και ψηφιακά συστήματα», Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Πανεπιστήμιο Πειραιά
«Εκπαίδευση και παιχνίδι στην προσχολική αγωγή: Το δίλημμα του ελεύθερου ή καθοδηγούμενου παιχιδιού.»

Συζήτηση

2^η Παράλληλη Συνεδρία
ΑΙΘΟΥΣΑ 3

Προεδρείο:

Χαμάλης Γεράσιμος, Χατζηγιάννη Μαρία, Ρεπανά Βασιλική

**Οι Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)
στην Προσχολική Αγωγή και Εκπαίδευση**

11.30 – 11.45

Χαμάλης Γεράσιμος, μηχανικός πληροφορικής ΠΕ19 MSc κβαντικός μηχανικός μοριακών δομών Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
manager of Tallos It

Κωλέτσου Ευτυχία, MSc πληροφορική Εργαστηριακός συνεργάτης Τ.Ε.Ι. Ηπείρου αναλύτρια-προγραμματίστρια
«eYES: ένα ολοκληρωμένο σύστημα για υποστήριξη της εξατομίκευσης στην προσχολική αγωγή»

11.45 – 12.00

Νούσια Αλεξάνδρα, Μ. Α βρεφονηπιοκόμος, Εργαστηριακή συνεργάτης, Τμήματος Βρεφονηπιοκομίας Τ.Ε.Ι Ηπείρου
«Οι Τ.Π.Ε στην διασκέδαση των μικρών παιδιών-έμφυλες διαφορές και απόψεις παιδιών για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια»

12.00 – 12.15

Δημητριάδη Σοφία, Καθηγήτρια Εφαρμογών ΤΕΙ Αθήνας, Τμήμα Προσχολικής Αγωγής

Καραπασιά Σμαράγδα, Παιδαγωγός προσχολικής ηλικίας
Καραγιώργη Καλλιόπη, Παιδαγωγός προσχολικής ηλικίας
«Η συμμετοχή των παιδικών τηλεοπτικών προγραμμάτων στη ζωή των παιδιών προσχολικής ηλικίας.»

12.15 – 12.30

Ρεπανά Βασιλική Δρ, δ/ντρια ιδιωτικού νηπιαγωγείου «Στρομφάκια» Κοζάνης, Σύμβουλος εκπαίδευσης Νομού Κοζάνης, Ινστιτούτο Νεολαίας-Γενική γραμματεία Νέας Γενιάς
«Χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Τα αποτελέσματα μιας εμπειρικής έρευνας.»

12.30 – 12.45

Βαλσαμίδου Λίνα, Νηπιαγωγός
«ΜΜΕ και προσχολική εκπαίδευση: οι εφημερίδες στο νηπιαγωγείο.»

- 12.45 – 13.00 **Κολέτσου Ευτυχία**, MSc πληροφορική εργαστηριακός συνεργάτης ΑΤΕΙ Ηπείρου αναλύτρια-προγραμματίστρια
«Precious Coin: σχεδιασμός εκπαιδευτικού ηλεκτρονικού παιχνιδιού για τη διδασκαλία του μαθήματος «Αγωγή του καταναλωτή» στην προσχολική εκπαίδευση»
- 13.00 – 13.15 **Χατζηγιάννη Μαρία**, Phd Παν/μιου Μεμβούρνης/ Νηπιαγωγός-30^ο Νηπ/γείο Περιστερίου
«Μια διαφορετική μάτια στη χρήση των υπολογιστών: υπάρχει σχέση με την αυτοεκτίμηση των μικρών παιδιών;»
- 13.15 – 13.30 **Τζιώτη –Κυρίτση Ιωάννα**, Νηπιαγωγός, Συγγραφέας
Ευρυδίκη Νάσαινα, Καθηγήτρια ΠΕ 07
«Διδακτικό Σενάριο για το νηπιαγωγείο με θέμα: Παραδοσιακά παιχνίδια με την αξιοποίηση των ΤΠΕ.»

13.30-14.00

3^Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ 1

Προεδρείο

Πανταζής Σπυρίδων, Δήμας Κων/νος, Μπάκας Θωμάς

13.30-14.00

Αποτίμηση των εργασιών του Συνεδρίου-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ